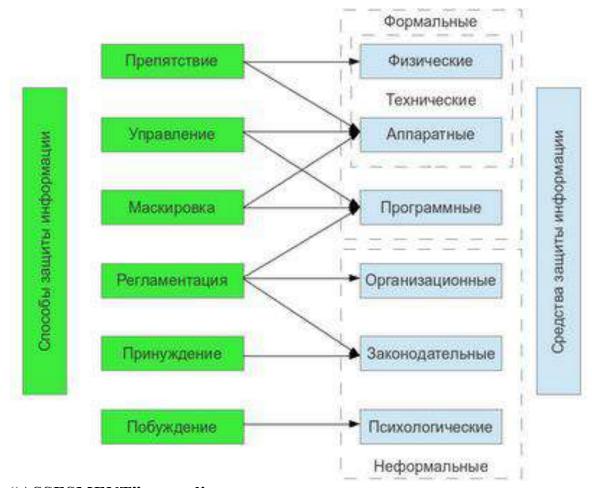
15- LABORATORIYA ISHI AXBOROTLARNI XIMOYALASH VA XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH BO'YICHA LABORATORIYA TOPSHIRIQLARNI BAJARISH.

Axborotni muhofaza qilish usullari va vositalarining tasnifi Batafsil

ma'lumot:

https://www.securitylab.ru/blog/personal/aguryanov/30011.php

"ASSESMENT" metodi

Metodning maqsadi: mazkur metod ta'lim oluvchilarning bilim darajasini baholash, nazorat qilish, o'zlashtirish ko'rsatkichi va amaliy ko'nikmalarini tekshirishga yo'naltirilgan. Mazkur texnika orqali ta'lim oluvchilarning bilish faoliyati turli yo'nalishlar (test, amaliy ko'nikmalar, muammoli vaziyatlar mashqi, qiyosiy tahlil, simptomlarni aniqlash) bo'yicha tashhis qilinadi va baholanadi.

Metodni amalga oshirish tartibi:

"Assesment" lardan ma'ruza mashgʻulotlarida talabalarning yoki qatnashchilarning mavjud bilim darajasini oʻrganishda, yangi ma'lumotlarni bayon qilishda, seminar, amaliy mashgʻulotlarda esa mavzu yoki ma'lumotlarni

oʻzlashtirish darajasini baholash, shuningdek, oʻz-oʻzini baholash maqsadida individual shaklda foydalanish tavsiya etiladi. Shuningdek, oʻqituvchining ijodiy yondashuvi hamda oʻquv maqsadlaridan kelib chiqib, assesmentga qoʻshimcha topshiriqlarni kiritish mumkin.

Namuna. Har bir katakdagi toʻgʻri javob 5 ball yoki 1-5 balgacha baholanishi mumkin.

Axborotni himoya qilish usullari (usullari):

To'siq - tahdid yo'lida to'siqni yaratish, uni bartaraf etish tajovuzkor uchun qiyinchiliklar paydo bo'lishi yoki beqarorlashtiruvchi omil bilan bog'liq.

Boshqarish - himoyalangan tizim elementlari bo'yicha boshqarish harakatlarini ta'minlash.

Niqoblash - himoyalangan tizim yoki ma'lumotlarga nisbatan xattiharakatlar, bu ularni o'zgartirishga olib keladi, bu ularga tajovuzkorga etib bo'lmaydi. (Bu, xususan, kriptografik himoya usullarini o'z ichiga olishi mumkin).

Tartibga solish - tajovuzkor tomonidan hujumlarni amalga oshirishni yoki boshqa beqarorlashtiruvchi omillar ta'sirini sezilarli darajada murakkablashtiradigan axborotni qayta ishlash uchun sharoit yaratadigan choratadbirlar majmuini ishlab chiqish va amalga oshirish.

Majburlash - bu usul foydalanuvchilar va xodimlar javobgarlik tahdidi ostida (moddiy, jinoiy, ma'muriy) ma'lumotlarni qayta ishlash shartlarini bajarishga majbur bo'lgan sharoitlarni yaratishdan iborat.

Motivatsiya - usul axloqiy, axloqiy va psixologik sabablarga ko'ra foydalanuvchilar va xodimlar ma'lumotni qayta ishlash shartlariga rioya qiladigan sharoitlarni yaratishdan iborat.

Batafsil ma'lumot:

https://www.securitylab.ru/blog/personal/aguryanov/30011.php

AXBOROT XAVFSIZLIGI VOSITALARI:

Jismoniy vositalar - mexanik, elektr, elektromexanik, elektron, elektron-mexanik va boshqalar qurilmalar va tizimlar avtonom tarzda ishlaydi, beqarorlashtiruvchi omillar yo'lida har xil to'siqlarni yaratadi.

Uskuna - har xil elektron va elektron-mexanik va boshqalar. Axborot xavfsizligi muammolarini hal qilish uchun ma'lumotlarni qayta ishlash tizimining apparatida sxematik tarzda joylashtirilgan yoki u bilan maxsus interfeysga ega qurilmalar.

Dasturiy ta'minot vositalari - axborot xavfsizligi muammolarini hal qilish uchun dasturiy ta'minotga kiritilgan maxsus dasturiy ta'minot to'plamlari yoki alohida dasturlar.

Tashkiliy vositalar bu axborot xavfsizligi muammolarini hal qilish uchun tizimning ishlash texnologiyasida maxsus ko'zda tutilgan tashkiliy va texnik tadbirlardir.

Qonun chiqaruvchi vositalar - ularning yordamida huquq va majburiyatlar tartibga solinadigan, shuningdek tizimning faoliyati bilan bog'liq bo'lgan barcha shaxslar va bo'linmalarning javobgarligi belgilangan, natijada

axborotni qayta ishlash qoidalarini buzganligi uchun belgilangan normativhuquqiy hujjatlar. uning xavfsizligini buzgan holda.

Psixologik (axloqiy va axloqiy vositalar) - jamiyatda yoki ma'lum bir jamoada shakllangan axloqiy me'yorlar yoki axloqiy qoidalar, ularga rioya qilish axborotni himoya qilishga hissa qo'shadi va ularning buzilishi xatti-harakatlar qoidalariga rioya qilmaslik bilan tenglashtiriladi. jamiyat yoki kollektiv. Batafsil ma'lumot:

https://www.securitylab.ru/blog/personal/aguryanov/30011.php